

Fråga om vem som är behörig att fatta ett beslut om utskrivning från ett kommunalt hem för vård eller boende, ett s.k. HVB-hem

Anmälan

AA klagade i en anmälan till JO på föreståndaren BB vid inackorderingshemmet Hemstagården i Gävle. Klagomålen gällde BB:s åtgärd att skriva ut AA från boendet.

Utredning

Föredraganden inhämtade upplysningar vid telefonsamtal med enhetschefen CC vid socialtjänstens biståndsenhet. Därefter inhämtade JO minnesanteckningar från Hemstagården samt den gällande besluts- och delegationsförteckningen för socialnämnden, vilken hade antagits av socialnämnden den 13 december 2006.

I ett beslut den 9 mars 2007 anförde *JO André* följande.

Bedömning

Genom utredningen har bl.a. framkommit att Hemstagården är ett hem för vård eller boende (HVB-hem) som drivs av Gävle kommun. Av socialnämndens besluts- och delegationsförteckning, punkt 5.65, framgår att beslut om intagning, utskrivning och avvisning vid inackorderingshem får meddelas av föreståndare vid hemmet.

JO:s granskning är i första hand inriktad på en kontroll av att myndigheter handlägger ärenden på ett formellt korrekt sätt. JO är däremot återhållsam med att uttala sig om en myndighets bedömning i sak. Jag finner inte skäl att frångå den principen i detta fall.

Det som AA har anförts och det som har kommit fram ger inte anledning att fortsätta utredningen i ärendet.

Vid min granskning har jag emellertid uppmärksammat följande vad avser de författningsbestämmelser som reglerar inskrivning i respektive utskrivning från hem för vård eller boende.

I 3 kap. socialtjänstförordningen (2001:937) finns bestämmelser om vård i bl.a. HVB-hem. När det gäller de HVB-hem som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS) gällde tidigare, enligt 3 kap. 10 § första stycket socialtjänstförordningen i dess lydelse före den 1 juli 2005, att den som förestod vården vid hemmet beslutade om inskrivning. Enligt 3 kap. 11 § socialtjänstförordningen, som i oförändrad lydelse gäller inskrivning i ett annat HVB-hem än sådant som drivs av SiS (t.ex. kommunala och privata HVB-hem), beslutar föreståndaren om inskrivning om inte huvudmannen har bestämt annorlunda.

I 3 kap. 14 § första stycket socialtjänstförordningen, i dess lydelse före den 1 juli 2005, föreskrevs att föreståndaren beslutade om utskrivning från HVB-hem om inte huvudmannen hade bestämt annorlunda. Denna bestämmelse gällde både för HVB-hem som drevs av SiS och för hem som drevs av andra huvudmän.

Den 1 juli 2005 ändrades, genom SFS (2005:437), bl.a. bestämmelserna i 3 kap. 10 § och 14 § socialtjänstförordningen på så sätt att föreståndarens beslutsrätt upphävdes. I stället anges numera SiS som behörig beslutsfattare i båda bestämmelserna. Ändringarna skedde i samband med motsvarande ändringar i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga samt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. I propositionen uttalades i denna del bl.a. att den tidigare ordningen ansågs vara otidsenlig och att SiS i sin arbets- och delegationsordning borde reglera vem som har rätt att fatta beslut på myndighetens vägnar i olika frågor (prop. 2004/05:123 s. 46).

Som tidigare framgått är bestämmelsen i 3 kap. 11 § socialtjänstförordningen om *inskrivning* i sådana HVB-hem, som inte drivs av SiS, oförändrad. Däremot finns det, så som 3 kap. 14 § socialtjänstförordningen numera är utformad, inte längre någon reglering angående vem som beslutar om *utskrivning* från sådana HVB-hem. Det finns anledning att ifrågasätta om detta har varit syftet med författningsändringen. Jag finner skäl att uppmärksamma Socialdepartementet på saken genom att översända en kopia av detta beslut för kännedom och eventuell åtgärd.